

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ з курсу «Соціокультурний розвиток людства» (соціологія, магістри)

Семінарське заняття 1. Аналіз понятійно-категоріального апарату соціокультурного розвитку людства

План

1. Виникнення нових суспільно-світових реалій та їх якісний стан.
2. Аналіз понять «соціальне», «соціальність», «суспільство».
3. Аналіз понять «еволюція», «соціальна еволюція», «культурна еволюція».
4. Аналіз понять «культура», «цивілізація», «історичний процес», «соціокультурний розвиток».
5. Аналіз понять «світ-система», «світ-порядок».
6. Співвідношення понять «культура» і «цивілізація». Співвідношення благ культури і цивілізації.
7. Субкультурна диференціація.

Література

1. Айзенштадт С.Н. Цивилизационные измерения социальных изменений. Структура и история / С.Н. Айзенштадт // Цивилизации. 2007. Вып.4. С.20-32.
2. Андрущенко А. Організоване суспільство / А. Андрущенко. К.: Феникс, 2006. 344 с.
3. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII вв.: в 3 т. / [пер. с фр. Л. Е. Куббеля; вступ. ст. Ю. Н. Афанасьєва]. М.: Изд-во «Весь мир», 2006. – 592 с.
4. Вернадский В. И. Биосфера и ноосфера / В.И. Вернадский. М.: Наука, 1989. 261 с.
5. Васильев Л. С. Что такое азиатский способ производства? / Л. С. Васильев // Народы Азии и Африки. 2008. № 3. С. 20–23.
6. Дьяконов И.М. Пути истории: От древнейшего человека до наших дней. / И. М. Дьяков. М.: АСТА-Пресс, 2004. 384 с.
7. Ерасов Б.С. Цивилизация: смысл слова и определение термина / Б. С. Ерасов // Цивилизации. 2009. Вып.4. С.169-187.
8. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації : Соціокультурний розвиток людства / Ю. В. Павленко. К.: Генеза, 1996. 360 с.
9. Померанц Г. С. Лекции по философии истории / Г. С. Померанц. М.: Наука, 1995. 165 с.
10. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество / П.А. Сорокин. М.: ИНФРА-М, 1992. 644 с.
11. Философия истории. Антология: [книга] / Ю. А. Кимелев. М.: Аспект-Пресс, 1995. 354 с.
12. Алексеенко И.Р. Последняя цивилизация? Человек. Общество. Природа / И.Р. Алексеенко, Л.В. Нейсевич. К.: Основа ТОВ, 1997. 316 с.

13. Кареев Н.И. Философия, история и теория прогресса / Н. И. Кареев // Очерк русской философии истории. Антология. М., 1996. С. 219-234.
14. Культура человека и картина мира: [учебник] / А.И. Арнольдov, В.А. Кругликов. М.: Наука, 1997. 350 с.
15. Пригожин И. Р. От сущего к возникающему / И. Р. Пригожин. М.: Наука, 1989. 215 с.
16. Формации или цивилизации? [Материалы «круглого стола»] // Вопросы философии. 2009. №10.

Інформаційні ресурси

1. Базилевич В.Д. Формацийний та цивілізаційний підходи до періодизації суспільного розвитку / В.Д. Базилевич / В кн. Економічна теорія: Політекономія. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1228112839914/politekonomiya/ekonomichna_sistema_suspilstva_vidnosini_vlasnosti
2. Дьяконов И.М. Пути истории: От древнейшего человека до наших дней. / И. М. Дьяконов. - М., 1994. - 384 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://abuss.narod.ru/Biblio/diakonov.pdf>
3. Ионов И.Н. Теория цивилизаций и эволюция научного знания / И.Н. Ионов // Проблемы исторического познания. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecsocman.hse.ru/data/915/285/1218/012Ionov.pdf>
4. Кіктенок В.О. Огляд гіпотез походження китайської цивілізації. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sinologist.com.ua/doc/Kiktenko/%D0%9E%D0%B3%D0%BB%D1%8F%D0%B4_%D0%B3%D1%96%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%B7.pdf
5. Ніколова Н.І. Міждисциплінарне дослідження соціокультурної динаміки як інноваційна складова освітнього процесу. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://novyn.kpi.ua/2007-2-2/07_Nikolova.pdf
6. Павленко Ю.В. Концептуальні засади осмислення цивілізаційного процесу. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mao.kiev.ua/biblio/jscans/2007-4-pavlenko.pdf>
7. Сорокин П.А. Социокультурная динамика и эволюционизм. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://abuss.narod.ru/Biblio/sorokin2.htm>
8. Сайко Э. В. Цивилизация в пространственно-временном континууме социальной эволюции и проблема ее системного слома (Об определении феномена цивилизации). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://es-dejavu.ru/c/Civilization.html>
9. Тойнби А. Цивилизация перед судом истории / А. Тойнби. М., 1995. - 476 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://books-history.net/9104-civilizacija-pered-sudom-istorii-audiokniga-mp3-a.html>

Семінарське заняття 2. Місце України в цивілізаційній системі людства

План

1. Цивілізаційні засади Київської Русі.
2. Етапи розвитку державності на українських землях.
3. Формування української народності.
4. Особливості цивілізаційного розвитку українського суспільства.
5. Процес формування української нації.
6. Проблема відновлення цілісності соціоісторичного організму України.
7. Проблема формування майбутнього України.

Література

1. Космина В.Г. Проблеми методології цивілізаційного аналізу історичного процесу [моногр.] / В.Г. Космина. Запоріжжя: ЗНУ, 2011. 310 с.
2. Кримський С.Б. Цивілізаційний розвиток людства // С.Б. Кримський, Ю. В. Павленко. Київ: вид-во «Фенікс», 2007.
3. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації : Соціокультурний розвиток людства / Ю. В. Павленко. К.: Генеза, 1996. 360 с.
4. Скворець В.О. Трансформація соціоісторичного організму України: аналітика соціальних процесів / В.О. Скворець. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2019. 520 с.

Семінарське заняття 3. Соціокультурний розвиток американського континенту

План

1. Світ традиційної культури північноамериканських індіанців.
2. Колонізація Заходу, доля індіанців. Сучасні резервації в США.
2. Менталітет протестантизму та його значення для формування сучасної американської культури.
3. Аболіціоністський рух, роль у ньому релігійних факторів.
4. Вплив релігійних поглядів на спосіб життя. Молодіжні рухи 60-х років ХХ ст., їхня ідейна основа.
5. Мультикультуралізм і глобалізація в американській культурі та в загальносвітовому контексті.
6. Духовно-релігійні традиції та сучасна американська масова культура (кінематограф, белетристика, естрада).
7. Цивілізації доколумбової Америки: проблема походження. (Міста-держави майя. Імперія ацтеків).
8. Іспано-португальська колонізація та загибель традиційних культур.
9. Формування сучасної латиноамериканської специфіки. Поєднання католицизму та місцевих вірувань.

Література

1. Космина В.Г. Проблеми методології цивілізаційного аналізу історичного процесу [монографія] / В. Космина. Запоріжжя: ЗНУ, 2011. 310с.
2. Історія Америки / Д.Б. Тіндалл; Д.Е. Шай; Пер. Л. Притули, Г. Сташків, О. Щур. 6-е вид. Л.: Літопис, 2010 р. 904 с.

3. Історія світової та української культури: Підручник для вищ. закл. освіти / В.А. Греченко, І.В. Чорний, В.А. Кушнерук, В.А. Режко. К.: Літера ЛТД, 2002, 464.
4. Історія української та зарубіжної культури: Навч посібник / За ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. К.: Вища школа, Знання. 2000. 326 с.
5. Орлова Т.В. Всесвітня історія. Історія цивілізацій: Навч. посіб. / Т.В. Орлова. К.: 2012. 446 с.
6. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації : Соціокультурний розвиток людства / Ю. В. Павленко. К.: Генеза, 1996. 360 с.
7. Павлова О.Ю. Єдність і локальність культурно-історичного процесу / О.Ю.Павлова / в кн. Історія української культури. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://libfree.com/170213555_kulturologiyayednist_lokalnist_kulturnoistorichnogo_protseesu.html
8. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество / П.А. Сорокин. М.: ИНФРА-М, 1992. 644 с.
9. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Підручник / Горбач Н. Я; Гелей С. Д., Російська З. П. та ін. Львів: Каменяр. 1992, 166 с.
10. Философия истории. Антология: [книга] / Ю. А. Кимелев. М.: Аспект-Пресс, 1995. 354 с.